

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име Дојчиновић, Ненад, Милан
Датум и место рођења 1.6.1992, Сурдулица

Основне студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет
Студијски програм Новинарство
Звање Дипломирани журналиста
Година уписа 2011.
Година завршетка 2015.
Просечна оцена 9.75

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет
Студијски програм Комуникологија
Звање Мастер комуниколог
Година уписа 2015.
Година завршетка 2017.
Просечна оцена 9.88
Научна област Културолошке науке и комуникологија
Наслов завршног рада Метаморфоза медија и дигитални журнализам

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет
Студијски програм Медији и друштво
Година уписа 2017.
Остварен број ЕСПБ бодова 140
Просечна оцена 9.83

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације „Трансформација медија и утицај нових технологија на информисање“
Име и презиме ментора, звање Владета Радовић, ванредни професор
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације НСВ број 8/18-01-010/20-021; датум: 4.12.2020.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна 298
Број поглавља 9 поглавља, 73 потпоглавља
Број слика (шема, графикона) 49 слика, 34 графикона
Број табела 4 табеле
Број прилога 1 прилог

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Милан Дојчиновић, Самир Љајић, Никола Дојчиновић, <i>Изазови медија у дигитално доба: питање профитабилности и опстанка</i>, часопис „Узданица“, 2020., година XVII; број 1; Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу; УДК 316.774: 004.932 (стр. 179-194)</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>У предметном раду је разматран утицај интернет сфере на традиционалне медије, у погледу механизма на којима традиционални медији у дигитално доба могу опстати користећи предности интернета, односно друштвених мрежа. Апострофирано је и то да су две мултинационалне корпорације, Гугл и Фејсбук, у значајној мери утицали на промену у пословању медија, као и да су технолошки гиганти одузели профит традиционалним медијима. Позитивни контекст утицаја интернета на традиционалне медије виђен је у могућности да се на интернету јавни интерес задовољи кроз редакције алтернативних интернет медија. Истакнуто је и да ће профит медија, директно зависити од прилагођавања новим технологијама.</p>	M51
2	<p>Милан Дојчиновић, Ивана Стојановић-Прелевић, <i>Ethics of entertaining media content</i>, <i>Media studies and applied ethics</i>, часопис Филозофског факултета Универзитета у Нишу, 2020., Vol. I, No 2, UDK 316.774:179.1 https://doi.org/10.46630/msae.2.2020.03 (стр. 35-49)</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>У раду је, у теоријском оквиру, разматрано које моралне вредности промовишу медији и на који начин утичу на моралне норме публике, као и да ли треба правити разлику по питању етике у информативном и забавном програму медија. Разматрана је и ваљаност етичког кодекса новинара Србије, са освртом на европску праксу етичке регулисаности медијског садржаја анализом етичких кодекса седам иностраних држава. Напоменута је и етичка регулација интернет медија. У емпиријском делу реализована је и анкета на студенсткој популацији која је, између осталог, показала да испитаници уочавају кршење етичког кодекса у медијима по различитим тачкама етичког кодекса новинара.</p>	M54
3	<p>Владета Радовић, Милан Дојчиновић, <i>Веб медији као алтернативна сфера информисања у постновинарству</i>, Зборник са међународног научног скупа - Језик, књижевност, алтернативе - Језичка истраживања, Ниш: Филозофски факултет Универзитета у Нишу, 2022., ISBN-978-86-7379-589-8, COBISS.SR-ID 65376009, DOI: https://doi.org/10.46630/jkaj.2022 (стр. 465-481)</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>У предметном раду, истраживачка пажња је превасходно фокусирана на алтернативне видове информисања, посредством веб-медија. Алтернативном сфером информисања аутори, између осталог, означавају и тзв. „digital born media“, односно самосталне веб редакције. Централно питање које се у раду провлачи као лајтмотив је да ли се интернет медији могу одредити као самостални медији или као допуна у информисању која се примарно остварује посредством традиционалних канала информисања. На основу теоријске аргументације, као и студије случаја, закључак је да се коректно и објективно информисање може остварити на основу информисања посредством веб медија од кредибилитета, који не ретко и преузимају улогу „чувара јавног интереса“ од, до сада неприкосновених, традиционалних медија.</p>	M33
4	<p>Владета Радовић, Милан Дојчиновић, Самир Љајић, <i>Медијска деноминација конфесионалне заступљености мањина – намера, немар или предрасуде</i>, часопис Црквене Студије, <i>Church Studies</i>, 2020., година XVII, No 17, УДК 316.774, (стр. 445-457)</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>У раду је разматрана тематика медијске заступљености мањинских вероисповести у медијима локалног, нишког округа, као и контекст медијског извештавања кроз стереотипе и предрасуде. У ту сврху организовано је истраживање са новинарима и дописницима из нишавске регије, из штампаних, електронских и веб медија, а истраживање указује на недовољан степен информисања нишких новинара о религијским мањинама које живе на територији града Ниша. Испитани новинари, изјашњавају се да углавном неутрално извештавају о религијским мањинама, док наводе да уочавају одређени степен дискриминације у извештавању других медија. У раду је предочен и лични аспект новинара по питању извештавања о верским мањинама, што је била контролна варијабла.</p>	M23

Милан Дојчиновић, Велибор Петковић, *Ефекти сајбер простора на персонални идентитет*, Часопис: „Друштвене и хуманистичке студије“, Филозофски факултет Универзитета у Тузли, 2019., DHS 1 (7), UDK 316.77:004.738.5 159.923.5:004.738.5 (стр. 309-330)

Кратак опис садржине (до 100 речи)

У раду је разматран утицај интернета и друштвених мрежа на промене у идентитетима индивидуа. Са аспекта психологије медија размотрен је утицај онлајн друштвености на промене у понашању и вредностима појединаца. Научни метод у раду била је научна анкета реализована на 400 испитаника, студената Универзитета у Нишу, као и научни интервју са професорком са Департмана за психологију Филозофског факултета Универзитета у Нишу. Квантитативно-квалитативна анализа добијених резултата, указала је да бихејвиоралних ефеката нема у великој мери у корелацији са степеном употребе Фејсбука, али да степен самопоуздања у одређеној мери зависи од афирмације појединца на овој друштвеној мрежи.

M52

Ivana Stojanović-Prelević, **Milan Dojčinović**, Tatjana Đukić, *Media Ethics in Theory and Practice: The Case Study of Media in South Serbia*, Међународна научна конференција: 12th Central and Eastern European Communication and Media Conference, CEECOM 2019, Sofia University „St. Kliment Ohridski“, Bulgaria, 2019.; E-ISBN-13: 978-619-7567-04-5 ; Print-ISBN-13: 978-619-7567-03-8 ; (стр. 464–473)

Кратак опис садржине (до 100 речи)

У предметном раду, разматрана су питања етике и морала у свакодневном извештавању медија са југа Србије. У ту сврху реализовано је научно истраживање у којем су циљне групе били: студенти, новинари и уредници медија. Резултати показују да студенти свакодневне етичке дилеме решавају по психолошком принципу учења по моделу, угледајући се на понашање чланова породице, док им етички предмети са факултета, у мањој мери, помажу у разрешавању свакодневних моралних дилема. Уредници медија наводе да настоје увек да реше етичке проблеме консултовањем уредничког одбора, Савета за штампу и Етичког кодекса новинара Републике Србије, док новинари истичу да у свакодневном раду воде рачуна о етички исправном извештавању.

M33

Велибор Петковић, **Милан Дојчиновић**, *Улога медија у служби очувања културног идентитета*, Зборник са међународног научног скупа – Језик, књижевност, време – Књижевна истраживања, Ниш: Филозофски факултет Универзитета у Нишу, 2017., ISBN 978-86-7379-445-7 ; COBISS.SR-ID 233195532 ; UDK 316.774 (стр. 131-149)

Кратак опис садржине (до 100 речи)

Предметни рад, ослоњен је на Теорију о медијима, француског аутора Режиша Дебреа. У Дебреовој медиологији, истакнуто је медијско својство трансмисије, које аутори даље разрађују и смештају у контекст очувања културног идентитета. Медији су у овом раду представљени као значајне карике и фактори утицаја за очување културног идентитета кроз неговање ћириличног писма у штампи и у онлајн медијима, док је документарни и играни програм на телевизији препознат као кохезиони фактор, на релацији некад-сад, за јачање осећаја националног поноса. Дигитализоване медијске архиве у научном раду су препознате као још један извор за неговање културног идентитета Срба.

M33

Велибор Петковић, **Милан Дојчиновић**, *Технолошки напредак медија као предуслов вишезначности*, Зборник са међународног научног скупа – Језик, књижевност, значење – Језичка истраживања, Ниш: Филозофски факултет Универзитета у Нишу, 2016., ISBN 978-86-7379-409-9; COBISS.SR-ID 222937612; UDK 316.774:316.42;81'42:316.776.32 (стр. 457-473)

Кратак опис садржине (до 100 речи)

У раду је, са лингвистичког и комуниколошког аспекта, теоријски концептуализован и разматран утицај количине медијских порука и информација на квалитет информисања, а емпиријски део предметног научног рада садржи компаративну анализу извештавања о теми од јавног интереса у алтернативним српским веб медијима и тада најтиражнијем дневном листу у Србији. Резултати научног истраживања указују да су анализирани веб медији објективније, непристрасније, аналитичније и веродостојније извештавали по питању анализираних теме од јавног интереса, а у односу на традиционални медији. У раду је наговештен и посве нови правац развоја онлајн медија, користећи технолошку еволуцију медија и холограмску технологију, што представља увод у неко сасвим ново развојно поглавље датог домена.

M33

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Потврђујемо да кандидат, докторанд Милан Дојчиновић, испуњава све услове у поступку оцене научне заснованости и одбране докторске дисертације: *Трансформација медија и утицај нових технологија на информисање*, који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Филозофског факултета Универзитета у Нишу.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Дисертација докторанда Милана Дојчиновића садржи двојаку структуру, како је и насловом одређено. У првом сегменту рада, између осталог, описан је значај друштвених мрежа у медијске сврхе, што је кандидат детаљно разрадио кроз теорију метамедија Лева Мановича. Значај друштвених мрежа у медијском контексту кандидат је даље описао на основу књиге „Мреже револта и наде“ Мануела Кастелса, према којем су друштвене мреже значајне за организовање друштвених покрета. У раду је апострофиран значај технологије за напредак и развој цивилизације и медија, а кандидат истиче да се сврстава на страну мишљења „технолошких детерминиста“, према чијим ставовима технологија представља значајан елемент за напредак друштва и условљава друштвене промене. Докторанд Дојчиновић, кроз први део рада, проналази мање познате, али значајне медијске технологије које су утицале на даљи развој и трансформацију медија, попут „Tablet Newspaper“, „Viewtron“, телефон „Хирмондо“ патената. Пратећи трансформацију медија, а проналазећи потпору за своје идеје, у теоријама аутора Роџера Фидлера, Режиша Дебреа, Лева Мановича, Алвина Тофлера, Франсоа Ле Коадика, Марчела Фоа, Ели Паризер, Елизабет Ноел Нојман и других значајних теоретичара из области медија, докторанд нуди и свој теоријски оквир на трагу поменутих аутора. Даљу трансформацију медија кандидат уочава у примени холограмске технологије. У том правцу наводи да ће се нова медијска трансформација догодити као последица даљег развоја паметних наочара, попут технологије „Microsoft Holo Lens“ и „Apple iGlass“, дефинишући овај медиј као „супермедиј“ XXI века и „надмедиј“, што представља теоријски искорак у комунологији, у чему се огледа и научни допринос дисертације. У другом делу рада, докторанд Дојчиновић, бави се информисањем у савремено доба дигиталних медија, детаљније описујући и декомпонујући медијске феномене и савремене теорије о медијској манипулацији, на пример, кроз Теорију о „ехо коморама“ или „информативним мехурима“, који настају и као последица „информационе економије“, према којој, како Кандидат наводи, информације пре бирају нас него ли ми њих. У том контексту Кандидат описује да је створена илузија о доброј и коректној информисаности на начин да се великим бројем дневно објављених информација креира осећај у публици да је добро информисана на основу броја прочитаних вести, док квалитативно мало знају о ономе о чему је писано и извештавано у медијима. Део теоријског упоришта, Докторанд у овом делу рада проналази у књизи „Господари медија“, аутора Марчела Фоа, наводећи значај спин доктора, медијских аташеа и уског круга олигопола као извора информација. Кандидат историју медија временски класификује на раздобља „пет информативних ентропија“, које су почеле од телеграфа и електрификације медија, а које се завршавају у ближој будућности холограмских медија, у којој ће појединци још више бити подређени медијима. Докторанд истиче и тезу да технолошки напредак медија значајно подиже ниво информатичке писмености популације. Емпиријски део дисертације садржи анкету реализовану на циљној групи студентске популације, студената Филозофског факултета Универзитета у Нишу, на значајном узорку од 1025 испитаника, са садржајним и јединственим упитником од 33 питања, користећи делом и скалу Ликертовог типа, као анкетни стандард. Резултати анкете указују на нове трендове у информисању посредством паметних телефона, али и на информативне навике нових генерација. Методолошка структура је сложена, са укупно 17 хипотеза, од којих су све доказане осим једне. Емпиријски део садржи и неколико студија случаја, чиме Кандидат додатно употпуњава рад.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Кандидат је текстом дисертације у потпуности остварио циљеве постављене приликом пријаве теме. Дисертација је, пријавом теме, предметно постављена према дихотомној структури, на ниво трансформације и еволуције медијских система, све до сазнајног нивоа научног предвиђања холограмских медија, односно на ниво медијске ентропије система информативног обиља у циљу манипулације и персуазије. Постављени циљеви у оквиру прве структуре рада у потпуности су задовољени будући да је кандидат детаљно и поступно описао трансформацију медија. Наводећи нова технолошка достигнућа, понуђени су и и задовољени постављени оквири о холограмским медијима. Поглавља којима је Кандидат задовољио постављене циљеве прве структуре рада, насловљена су као: „Теоријски приступ: Медији и технологија у друштвено-историјском контексту“, „Теоријско-емпиријски приступ: Од Гутенбергове галаксије до Гугловог космоса“, „Теоријско-емпиријски приступ: Трансформација медија од графосфере до холо-сфере“, „Метаморфоза медија у перспективи“... Циљеви другог сегмента рада, пријавом теме описане медијске ентропије, задовољени су доказивањем посебних и појединачних хипотеза за овај сегмент рада, теоријски, односно емпиријски посредством квалитативног тумачења резултата анкете. Поглавља којима је Кандидат задовољио циљеве другог дела дисертације насловљена су: „Информативна ентропија и инфометрија“, „Информативна плима – увертира у четврти талас“, „Информациона економија“, „Информације као пластови сена“, „Информативне навике у дигиталном окружењу“, „Депно информисање у ери смартфон културе“, као и: „Дифузија значења – феномен лажних вести у контексту информативне ентропије“.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Значај докторске дисертације кандидата Милана Дојчиновића, превасходно је заснован верификацијом постојећих научних теорија и на хеуристичком нивоу, у надоградњи појединих најзначајних медијских теорија у историји медија. Хеуристичка функција предметног научног рада, остварена је и посредством јединственог и научно утемељеног приступа новој трансформацији медија. Будући да је утицај медија, утемељен најзначајнијим медијским теоријама, у раду је поново приступљено, разматрању и допуњавању, са аспекта промена у савременом добу дигиталних медија. Мултиваријантни приступ и критичка мисао Кандидата, оправдано отварају и полемику о приватности на интернету, али и о квалитативном вредновању информисања. Значајан допринос комуникологији је постигнут и јединственим приступом Кандидата који на научно утемељеној и мултидисциплинарној основи, ултимативно разматра савремене медије и њихов не мали утицај на друштвене токове и промене. Научни допринос дисертације, постигнут је и тиме што је Кандидат досегао пети ниво научног сазнања – ниво научног предвиђања, детаљно представљајући могућне модалитете наредне трансформације медија, користећи холограмску технологију, што представља, у потпуности нову, идеју у домену комуниколошке и медиолошке научне области. Предметном дисертацијом, заснованом на релевантном теоријском и методолошком оквиру, као и многобројној домаћој и иностраној литератури, у складу са предметом и циљем дисертације, научно су разрађене актуелне теме медијске манипулације и утицаја медија на друштво.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Дато је истраживање реализовано на самосталан, аутентичан и, што је за највиши ниво студија веома значајно, на оригиналан начин. Представљене идеје у разматраном раду, научно су утемељене и поткрепљене ставовима из релевантне литературе предметне научне области. Поред тематске, иновативност у приступу је постигнута и оригиналним хипотетичким оквиром, у којем су хипотезе доказиване како на теоријској, тако и на емпиријској основи. Актуелност предметне тематике, иновативност у научном приступу, идејна оригиналност и самосталност, овај би рад могле учинити научно значајним у српској академској заједници, као и изван националних оквира. У сваком случају, предметни је рад и солидно полазиште даљим истраживањима дате области.

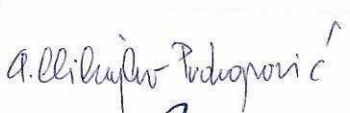

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

На основу, Одлуком именоване, комисије за оцену и одбрану докторске дисертације, у саставу: доц. др Анка Михајлов Прокоповић, проф. др Смиљана Милинков и проф. др Владета Радовић, о позитивној оцени текста у целости, разматране докторске дисертације: *Трансформација медија и утицај нових технологија на информисање*, као и методолошком приступу, релевантним резултатима истраживања и верификаторно-хеуристичким карактером предметног рада, Комисија предлаже: Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу, односно, у другој инстанци, Научно-стручном већу за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу, да предметни Извештај о оцени урађене докторске дисертације прихвати и да кандидату Милану Дојчиновићу одобри јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовању Комисије 8/18-01-007/22-027

Датум именовања Комисије 07.11.2022.

Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис	
1.	Др Анка Михајлов Прокоповић, доцент Комуникологија, језик и студије медија (Ужа научна област)	Председник комисије Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
2.	Др Владета Радовић, ванредни професор Комуникологија, језик и студије медија (Ужа научна област)	Ментор, члан комисије Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	Др Смиљана Милинков, ванредни професор Новинарство (Ужа научна област)	Члан комисије Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду (Установа у којој је запослен)	

Датум и место:

Новембар 2022. године, Ниш и Нови Сад